

Ole Hannibal Hoff var dansk prestesønn som kom til Østre Toten, og ble sogneprest i et av de rikeste kallene på Østlandet bare 31 år gammel. Han oppførte halvparten av den store embetsboligen i 1730, og beskrev den «Tø loftt høy, med 6 logementer oven og 6 neden...» Andre etasje ble brukt til gjester, som biskopen på visitas, mens første etasjer var «daglige værelser». Ole Hannibal Hoff var initiativrik og utviklet gård og grunn. Han gravde ut vinkjeller og anla en stor prestegårdshage med nytte- og prydvекster. Hagen er restaurert og lever i beste velgående.

Moderne løsninger i en fredet gammel prestegård

På Østre Toten har Ole Hannibal Hoff's prestegård gått gjennom en større forvandling.

Sigrunn Berdal
Kommunikasjonsrådgiver
og kulturhistoriker
i Opplysningsvesenets fond.

sigrunn.berdal@ovf.no

-Håndverkerne har revet tapet og sponplater, trukket ut tusenvis av spiker og laget fargetrappes som dokumenterer bygningens opprinnelige interiørfarger fra senbarokken, men også fra 1800-tallet, da huset ble forlenget. - Til de origi-

nale panelveggene har vi plukket gamle farger, men valgene er i noen grad tilpasset smaken i vår tid, sier Kjetil Aarstrand som er prestegårdsinspektør i Opplysningsvesenets fond.

Under rehabiliteringsarbeidene ble det oppdaget store råteskader på verandaen. Disse var så omfattende at hele verandaen måtte rives og bygges i gammel stil. Materialer som var uskadd ble gjenbrukt, ellers ble mye fornyet.

Ny overflatebehandling i flere rom

I alt 16 rom i hovedbygningen er pusset opp, deriblant kjøkkenet. Det gamle kjøkkenet ble revet for å få nye overflater og innredning på plass. Badet og vaskerommet i andre etasje ble også revet helt ned på bjelkelaget, som hadde skjevheter på opp mot 25 cm, og bygd opp på nytt, sier Kjetil. Hadde byggherre og prest Ole Hannibal Hoff vendt tilbake hadde han nok ristet på hodet over blanke flater, vask og pene

kjøkkenskap. Samtidig hadde han kanskje smilt over å se kjente farger og paneler.

Standard

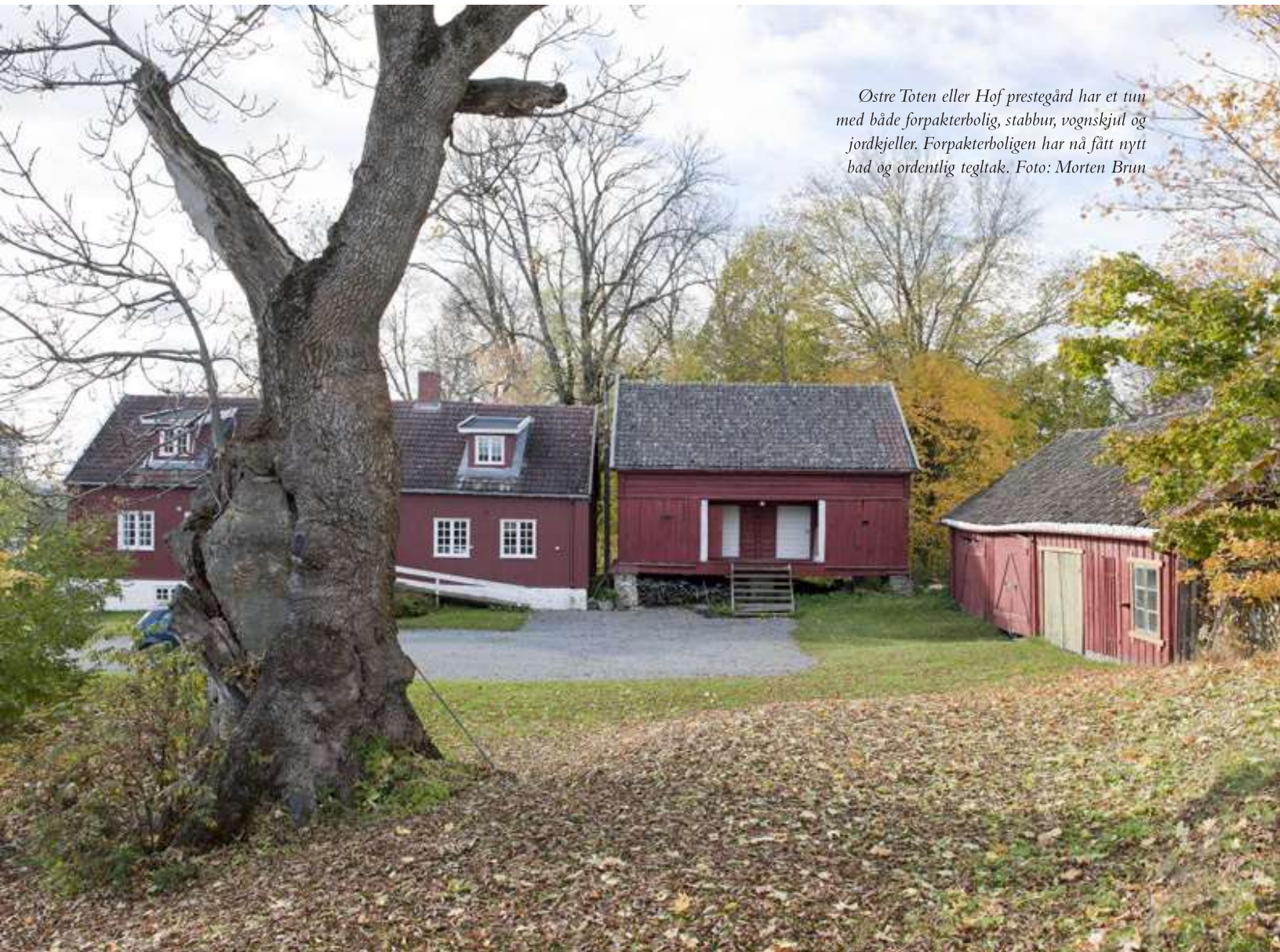
– Siste gang presteboligen ble oppusset var i 1971, så det har vært helt nødvendig å ta tak i vedlikeholdsetterlepet, i tillegg til oppgraderinger, sier han. Det har vært en stor og krevende jobb. I tillegg til nytt sanitæranlegg både i hovedbygningen og forpakterboligen, er det lagt inn bergvarme i det 600 kvad-

ratmeter store våningshuset, som mangler 11 år på å fylle 300 år.

Kompromiss mellom kulturminneverdier og modernisering

Ansvar for prestegårdene som kirkelige kulturminner er en av Ovf's viktigste samfunnsoppgaver. Målet er å holde prestegårdene levende ved å oppgradere husene til moderne og attraktive boliger slik at prester fortsatt ønsker å leie dem og bo der. Modernisering bør etter-

Østre Tøten eller Hof prestegård har et tun med både forpakterbolig, stabbur, vognskjul og jordkjeller. Forpakterboligen har nå fått nytt bad og ordentlig tegltak. Foto: Morten Brun

strebe gode løsninger slik at kulturminneverdiene fremdeles blir ivare tatt i bygningene. En hovednøkkel er å finne løsninger som sikrer god varmekomfort uten for høye kostnader i de gamle prestegårdene, og at sentrale funksjoner som kjøkken, bad og vaskerom har god standard. Dette er en stor og kostnadskrevende oppgave, men målet er å rehabilitere med en slik håndverksmessig kvalitet at boligene tåler bruk i mange tiår etter at jobben er gjort. 🌀

Jens Lyshagen har vært arbeidsformann ved restaureringen på Østre Tøten prestegård. -Prestene som har bodd her har skrevet mye om reparasjoner og fornyelser i kallsboka, en interessant lesning. Jeg har jobbet mye med vegger, gulv og tak både i presteboligen og i forpakterboligen/drengestua. Foto: Morten Brun